

Sustainable Use and Protection of Groundwater Resources *— Transboundary Water Management — Belarus, Poland, Ukraine* **— pierwszy etap programu NATO** **Lwów, Ukraina, 22–23.05.2007**

W dniach 22–23.05.2007 r. we Lwowie odbyło się pierwsze spotkanie uczestników nowego projektu Science for Peace and Security NATO Pilot Study, dotyczącego strategicznego zagadnienia, jakim jest ochrona i zrównoważone wykorzystanie transgranicznych zasobów wód podziemnych Polski, Ukrainy i Białorusi.

Wody podziemne odgrywają ogromną rolę zarówno w gospodarce, jak i w zaopatrzeniu w wodę użytkowników indywidualnych. Obecnie ponad 60% zużycia wody pitnej pochodzi z zasobów wód podziemnych. Dlatego nie trzeba podkreślać, jak istotna jest ochrona i racjonalna gospodarka zasobami wód. Mimo ogromnego znaczenia ropy i gazu, to woda jest surowcem niezbędnym do życia. Jednak świadomość konsekwencji zmniejszających się zasobów wodnych jest wciąż mała, a problemy wynikające z braku wody mogą w przyszłości spowodować geopolityczną destabilizację i konflikty.

Ryc. 1. Uczestnicy spotkania we Lwowie. Fot. T. Nałęcz

Aby prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami wód podziemnych i skutecznie je chronić, stworzono projekt obejmujący obszary transgraniczne trzech krajów: Ukrainy, Białorusi i Polski. Głównymi celami projektu są: rozwój transgranicznego systemu monitoringu jakości wody na Ukrainie, w Białorusi i Polsce oraz stworzenie międzynarodowej współpracy dotyczącej transgranicznego systemu gospodarki wodami podziemnymi i kontroli ich jakości. Międzynarodowa współpraca, prowadzona w ramach tego programu NATO, powinna zaowocować wspólnymi pracami badawczymi.

Spotkanie we Lwowie było poświęcone omówieniu wstępnych zagadnień projektu, takich jak:

- monitoring wód podziemnych — wymiana doświadczeń dotyczących metodyki prowadzenia badań wahań zwierciadła oraz jakości wód;
- degradacja środowiska naturalnego i sposoby jego ochrony;

- możliwości rozwoju wspólnego, transgranicznego monitoringu wód podziemnych;
- zależności pomiędzy wahaniami zwierciadła wód podziemnych, wywołanymi teraźniejszymi fluktuacjami klimatycznymi, a przyszłymi trendami zmian klimatycznych jako sposobność do wyznaczenia obszarów zagrożonych w przyszłości deficytem wody;
- identyfikacja struktur instytucjonalnych zarządzających gospodarką wodną i ochroną środowiska w poszczególnych krajach;
- konwencja Wodna UNECE — zarządzanie transgranicznymi zasobami wodnymi.

Spotkanie we Lwowie było niezwykle istotne dla uczestników programu i wręcz konieczne do spójnego prowadzenia dalszej części projektu. Przedstawiono na nim podstawowe zagadnienia i problematykę, z jaką można będzie się spotkać w trakcie prowadzenia prac badawczych. Ponieważ gospodarzem spotkania była Ukraina, jednym z istotnych tematów dyskusji były problemy rejonów transgranicznych tego kraju. Doskonale przygotowane przez stronę ukraińską spotkanie świadczy o pełnej świadomości wagi problemów ochrony i racjonalnej gospodarki wodami podziemnymi.

Międzynarodowe spotkanie ukazało, iż jego problematyka również w innych krajach wymaga uświadomienia władzom na szczeblu lokalnym i regionalnym, jak istotna jest konieczność stworzenia zintegrowanego systemu ochrony wód podziemnych. Sukcesem spotkania jest nakreślenie planu dalszych działań, jakie muszą być podjęte w przyszłych projektach. Ochrona wód podziemnych jest strategicznym zagad-

nieniem i chociaż obecna dostępność wody daje iluzję niewyczerpywalności jej zasobów, to jednak wzrost zanieczyszczenia środowiska, zmiany klimatu czy nadmierne wykorzystanie wód podziemnych powodują, iż bez systemu kontroli i wypracowanych modeli racjonalnego wykorzystania tego surowca, możemy niedługo stanąć przed problemem braku wody.

Odpowiednie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu wód oraz opracowanie nowoczesnego systemu kontroli stanu i jakości wód są obecnie kluczowymi zagadnieniami, które pozwolą ochronić i zgodnie wykorzystywać zasoby wód transgranicznych. Sprawny system monitoringu wód podziemnych może w przyszłości być wykorzystany do opracowania scenariuszy dla obszarów zagrożonych brakiem wody w przypadku dalszych zmian klimatycznych, dlatego też spotkanie miało multidyscyplinarny charakter, pozwalający nakreślić szeroki zakres przyszłych działań i projektów.

Tomasz Nałęcz & Izabela Ploch